

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ 3ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

filiam: αιτιατ. ενικ. του ουσ. filia -ae, θηλ. α : κόρη. Το ουσ. στη δοτ. και αφαιρ. πληθ. σχηματίζει και δεύτερο τύπο filiabus, για να διακρίνεται από το ουσ. filius -ii (-i).

habent: γ' πληθ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. habeo, habui, habitum, habēre 2: έχω, θεωρώ

superba: ονομ. ενικ. γεν. θηλ. του επιθ. superbus -a -um β' κλ.: περήφανος

formā: αφαιρ. ενικ. του ουσ. forma -ae, θηλ. α': ομορφιά

suā: αφαιρ. ενικ. γεν. θηλ. της κτητ. αντωνυμ. γ' προσώπου suus -a -um: δικός -ή -ό της (για έναν κτήτορα)

Nymphis: αφαιρ. πληθ. του ουσ. Nympha -ae, θηλ. α': Νύμφη. Nymphae -arum: οι Νηρηίδες

se: αιτιατ. ενικ. γεν. θηλ. της προσωπ. αντωνυμ. γ' προσώπου: τον εαυτό της

comparat: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. comparo, -avi, -atum, -āre 1: συγκρίνω

Neptunus: ονομ. ενικ. του ουσ. Neptunus -i, αρσ. β': Ποσειδώνας.

oram: αιτιατ. ενικ. του ουσ. ora -ae, θηλ. α : ακτή

Aethiopiae: γεν. ενικ. του ουσ. Aethiopia -ae, θηλ. α': Αιθιοπία..

urget: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. urgeo, ursi, -, urgēre 2: σπρώχνω, στέλνω

beluam: αιτιατ. ενικ. του ουσ. belua -ae, θηλ. α : κήτος

māriḗnām: αιτιατ. ενικ. γεν. θηλ. του επιθ. marinus -a -um β' κλ.: θαλάσσιος

quae: ονομ. ενικ. γεν. θηλ. της αναφορ. αντωνυμ. qui, quae, quod: ο οποίος -α -ο

incolis: δοτ. πληθ. του ουσ. incola -ae, αρσ. α : κάτοικος

nocet: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. noceo, nocui, nocitum, nocēre 2: βλάπτω, αφανίζω

oraculum: ονομ. ενικ. του ουσ. oraculum -i, ουδ. β : μαντείο

respondet: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. respondeo, respondi,

responsum, respondēre 2: απαντώ

regia: ονομ. ενικ. γεν. θηλ. του επιθ. regius -a -um β' κλ.: βασιλικός.

hostia: ονομ. ενικ. του ουσ. hostia -ae, θηλ. α : σφάγιο για θυσία

deo: δοτ. ενικ. του ουσ. deus -i, αρσ. β': θεός Κλίση- βλ. Σχολ. Γραμμ., σελ. 15, 19, 1

placet: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. placeo, placui, placitum, placēre 2: αρέσω

tum: επίρρ.: τότε

scopulum: αιτιατ. ενικ. του ουσ. scopulus -i, αρσ. β' : βράχος

adligat: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. adligo, -avi, -atum, -āre 1: δένω σε κάτι

se: αιτιατ. ενικ. γεν. θηλ. της προσωπ. αντωνυμ. γ' προσώπου: τον εαυτό της

movet: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. moveo, movi, motum, movēre 2: κινώ

repente: επίρρ.: ξαφνικά

calceis: αφαιρ. πληθ. του ουσ. calceus -i, αρσ. β : υπόδημα, μποτίνι

pennatis: αφαιρ. πληθ. γεν. αρσ. του επιθ. pennatus -a -um.: φτερωτός

advolat: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. advolo, -avi, -atum, -āre 1: καταφθάνω πετώντας, σπεύδω

puellam: αιτιατ. ενικ. του ουσ. puella -ae, θηλ. α': κορίτσι, κοπέλα

videt: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. video, vidi, visum, vidēre 2: βλέπω

stupet: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. stupeo, stupui, -, stupēre 2: βουβαίνομαι, θαμπώνομαι

hastā: αφαιρ. ενικ. του ουσ. hasta -ae, θηλ. α : δόρυ

delet: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. deleo, deleui, deletum, delēre 2: σκοτώνω, εξολοθρεύω,

liberat: γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. libero, -avi, -atum, -āre 1: ελευθερώνω

valde: επίρρ.: πάρα πολύ.

gaudent: γ' πληθ. οριστ. ενεστ. ενεργ. φων. του ρήμ. gaudeo, ημιαποθετ. 2: χαίρομαι

1. **Cepheus et Cassiope Andromedam filiam habent:** κυρία πρόταση κρίσης
habent: ρήμ., **Cepheus** [et] **Cassiope:** υποκ., **Andromedam:** αντικ. στο **habent**, **filiam:** κατηγορούμ. στο **Andromedam**. (Τα ρήμ. που σημαίνουν «έχω», «θεωρώ», δέχονται δύο αιτιατ., από τις οποίες η πρώτη είναι αντικ. και η δεύτερη κατηγορούμ. του αντικ.).
2. **Cassiope, superba formā suā, cum Nymphis se comparat:** κύρια πρόταση κρίσης.
comparat: ρήμ., **Cassiope:** υποκ., **se:** αντικ. στο **comparat** (δηλώνει άμεση ή ευθεία αντανάκλαση ή αυτοπάθεια). (Επεξήγηση: επειδή στη λατινική γλώσσα δεν υπάρχει αυτοπαθής αντωνυμ., η αυτοπάθεια δηλώνεται με τις προσωπ. ή κτητ. αντωνυμ. α', β' και κυρίως γ' προσώπου. Έτσι έχουμε: α) άμεση ή ευθεία αντανάκλαση ή αυτοπάθεια, όταν η αντωνυμ. που λειτουργεί αυτοπαθητικά αναφέρεται στο υποκ. της πρότασης στην οποία βρίσκεται και β) έμμεση ή πλάγια, όταν η αντωνυμ. που λειτουργεί αυτοπαθητικά βρίσκεται σε απαραιμ. φράση του πλάγιου λόγου ή δευτερ. πρόταση, αν και αναφέρεται στο υποκ. του ρήμ. της πρότασης εξάρτησης) **superba:** επιρρ. κατηγορούμ. του τρόπου, ως λέξη που δηλώνει ψυχική κατάσταση (παράθεση), **cum Nymphis:** εμπρόθ. προσδ. σύγκρισης (ή παραβολής), **formā:** αφαιρ. του εξωτ. αναγκ. αίτιου, λόγω της ύπαρξης του **superba** που δηλώνει ψυχικό πάθος. (Το αναγκ. αίτιο εκφέρεται: α) με απλή αφαιρ. και συνοδεύει κυρίως ρήμ. που δηλώνουν ψυχικό (και σωματικό) πάθος και β) εμπρόθετα με τις προθέσεις **ob**, **per**, **propter** + αιτιατ. - **ex**, **de** + αφαιρ. - **causa**, **gratia** + γεν. Ειδικότερα το εσωτ. αναγκ. αίτιο εκφέρεται με απλή αφαιρ. και το εξωτ. εμπρόθετα (αλλά και με απλή αφαιρ.), **suā:** επιθ. προσδ. στο **formā**.
3. **Neptunus iratus ad oram Aethiopiae urget beluam māriḡām:** κύρια πρόταση κρίσης
urget: ρήμ., **Neptunus:** υποκ., **iratus:** αιτιολογ. μτχ., συνημμένη στο υποκ. του ρήμ. (προτερόχρ.)
beluam: αντικ. στο **urget**, **māriḡām:** επιθ. προσδ. στο **beluam**, **ad oram:** εμπρόθ. προσδ. που δηλώνει κίνηση προς τόπο, **Aethiopiae:** γεν. κτητ. στο **oram**.
4. **quae incolis nocet:** δευτερ. αναφορ. πρόταση, προσδιοριστική στο **beluam māriḡām**. **nocet:** ρήμ., **quae:** υποκ., **incolis:** αντικ. στο **nocet**. (Τα ρήμ. που δηλώνουν φιλική ή εχθρική διάθεση, ωφέλεια ή βλάβη δέχονται αντικ. σε δοτ.).
5. **Oraculum incolis respondet:** κύρια πρόταση κρίσης
respondet: ρήμ., **oraculum:** υποκ., **incolis:** έμμ. αντικ. στο **respondet**, «regia ... placet!» (πρόταση 6): έμμ. ευθύς λόγος, άμ. αντικείμε. στο **respondet**
6. «regia hostia deo placet!»: κύρια πρόταση κρίσης
placet: ρήμ., **hostia:** υποκ., **regia:** επιθ. προσδ. στο **hostia**, **deo:** αντικ. στο **placet**.
7. **Tum Cepheus Andromedam ad scopulum adligat:** κύρια πρόταση κρίσης
adligat: ρήμ., **Cepheus:** υποκ., **Andromedam:** αντικ. στο **adligat**, **ad scopulum:** εμπρόθ. προσδ. τόπου που δηλώνει το πλησίον, **tum:** επιρρ. προσδ. χρόνου.
8. **belua ad Andromedam se movet:** κύρια πρόταση κρίσης
movet: ρήμ., **belua:** υποκ., **se:** αντικ. στο **movet** (δηλώνει άμεση ή ευθεία αντανάκλαση ή αυτοπάθεια), **ad Andromedam:** εμπρόθ. προσδ. που δηλώνει κατεύθυνση προς πρόσωπο.
9. **Repente Perseus calceis pennatis advolat:** κύρια πρόταση κρίσης
advolat: ρήμ., **Perseus:** υποκ., **repente:** επιρρ. προσδ. τρόπου, **calceis:** αφαιρ. του μέσου στο **advolat**, **pennatis:** επιθ. προσδ. στο **calceis**.
10. **puellam videt:** κύρια πρόταση κρίσης
videt: ρήμ., **Perseus** (ενν.): υποκ., **puellam:** αντικ. στο **videt**.
11. **et stupet formā puellae:** κύρια πρόταση κρίσης
stupet: ρήμ., **Perseus** (ενν.): υποκ., **formā:** αφαιρ. του εξωτ. αναγκ. αίτιου από το ρήμ. **stupet**, **puellae:** γεν. κτητ.
12. **Perseus hastā beluam delet:** κύρια πρόταση κρίσης
delet: ρήμ., **Perseus:** υποκ., **beluam:** αντικ. στο **delet**, **hastā:** αφαιρ. του οργάνου.
13. **et Andromedam liberat:** κύρια πρόταση κρίσης
liberat: ρήμ., **Perseus** (ενν.): υποκ., **Andromedam:** αντικ. στο **liberat**.
14. **Cepheus, Cassiope et incolae Aethiopiae valde gaudent:** κύρια πρόταση κρίσης
gaudent: ρήμ., **Cepheus, Cassiope** [et] **incolae:** υποκ., **Aethiopiae:** γεν. κτητ. στο **incolae**, **valde:** επιρρ. προσδ. ποσού